

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

**Zhodnocení vhodnosti využití instrumentu pro
zahraniční platební styk**

Šárka KRAUSOVÁ
vedoucí práce: prof. Ing. Jaroslav Homolka, CSc.

© 2012 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra ekonomiky

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Krausová Šárka

Provoz a ekonomika

Název práce

Zhodnocení vhodnosti využití instrumentu pro zahraniční platební styk

Anglický název

Evaluation of the appropriateness of the use of an instrument for foreign payments

Cíle práce

Cílem práce je zhodnocení využití zahraničního platebního styku v bankovním sektoru a nalezení výhodného a rychlého způsobu provedení zahraničních plateb..

Metodika

Podkladové údaje pro zpracování práce budou získány z dokumentace vybrané banky na území ČR. Postup práce vychází z metody deskripce, analýzy, komparace, syntézy a vyhodnocení různých typů zahraničních plateb.

Harmonogram zpracování

Cíl práce a metodika: 06/2011-09/2011

Rešerše: 06/2011-10/2011

Analýza porovnávaných způsobů zpracování zahraničních plateb: 07/2011-12/2011

Zhodnocení analýzy: 12/2011-01/2012

Závěr: 2-3/2012

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Zhodnocení vhodnosti využití instrumentu pro zahraniční platební styk" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 26. 3. 2012

Šárka Krausová

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala prof. Ing. Jaroslavovi Homolkovi, CSc. za odborné rady a komentáře při vypracování bakalářské práce, paní Heleně Rokl Šrámkové za odborné informace z bankovní praxe, spolupracovníkům zahraničního styku za podporu, spolužákům za podporu a pomoc při studiu a svým dětem Janičce a Matějovi za trpělivost při psaní bakalářské práce.

Zhodnocení vhodnosti využití instrumentu pro zahraniční platební styk

---

Evaluation of the appropriateness of the use of an instrument for foreign payments

Souhrn

Bakalářská práce je zpracována na téma „Zhodnocení vhodnosti využití instrumentu pro zahraniční platební styk“. První část popisuje historii bankovníctví a vysvětluje základní pojmy. Zabývá se bankovním systémem, funkcí bank a platebními instrumenty.

Praktická část je zaměřena na platební instrumenty se specifikací na zahraniční platební styk. Podrobněji se zabývá novým produktem zahraniční SEPA inkasa. Práce porovnává rozdíly a vývoj mezi zpracováním manuálních platebních příkazů a příkazů zadaných prostřednictvím elektronického bankovníctví.

Klíčová slova:

Banka, zahraniční platební styk, bankovní systém, příkaz, valuta, účet, konverze, klient

Summary

The theme of this Bachelor Thesis is an „Evaluation of the appropriateness of using the instrument for the international payment. First part is focused on banking history and it explains basic ideas of payment processing. It describes banking system, function of banks and explains base of payment instruments.

Practical part is aimed at especially foreign payments and their instruments. It describes in details new product foreign direct debits SEPA. The Thesis compares differences and development between processing of manual and electronic payments.

Keywords: Bank, foreign payment, bank system, payment order, value, account, conversion, client

Obsah:

1	Úvod.....	9
2	Cíl práce a metodika	10
3	Přehled řešené problematiky.....	11
3.1	Banka	11
3.2	Vznik a vývoj bankovníctví ve světě a v České republice	11
3.3	Platební styk.....	12
3.4	Hotovostní platební styk	13
3.5	Formy hotovostního platebního styku	13
3.6	Bezhotovostní platební styk.....	13
3.7	Zahraniční platební styk.....	14
3.8	S.W.I.F.T.	16
3.9	Tuzemský platební styk	17
3.10	Komunikace mezi bankou a klientem.....	18
3.11	Elektronický platební styk	19
3.12	Platební styk pohledem podniku.....	21
3.13	Právní rámec pro SEPA před schválením.....	22
4	Vlastní zpracování	24
4.1	Platební styk.....	24
4.2	Zpracování zahraničních plateb	24
4.3	Zpracování manuálních platebních příkazů.....	25
4.4	Zpracování elektronických platebních příkazů.....	28
4.5	Rozdělení elektronického bankovníctví na internetové a elektronické	31
4.6	Inkasa	34
4.7	Základní pravidla pro provádění spotřebitelských SEPA inkas CORE.....	36
4.7.1	R- Transakce	37
5	Zhodnocení výsledků	39
6	Závěr	41
7	Seznam použitých zdrojů.....	43
8	Přílohy.....	44

Seznam tabulek:

Tabulka č. 1: Komunikační prostředky elektronického bankovníctví.....	19
Tabulka č. 2: Přehled elektronických a manuálních plateb v letech 1996 - 2007	29
Tabulka č. 3: Provedené manuální a elektronické platby v letech 2008 - 2011	30

Seznam grafů:

Graf č. 1: Přehled elektronických a manuálních plateb v letech 1996 - 2007	29
Graf č. 2: Provedené manuální a elektronické platby v letech 2008 - 2011	31
Graf č. 3: Platby poslané za rok 2011	33

Seznam příloh:

Příloha č. 1: : Zahraniční platební příkaz UniCredit Bank	44
Příloha č. 2: : Zahraniční trvalý příkaz UniCredit Bank.....	45

1 Úvod

Bankovníctví je významným sektorem pro celé národní hospodářství, neboť se dotýká každého běžného občana, a to nejen v naší republice. Finance jsou nedílnou součástí každého ekonomického subjektu a mají podstatný vliv na jeho existenci. Platební styk patří mezi nejdůležitější služby, kterou banky a platební instituce provádějí. Bez něj by předmětné finanční instituce, ať už v rámci dané země, tak mimo ni, nemohly fungovat. Díky technologickému pokroku je možno využívat k placení peněžních prostředků po celém světě prostřednictvím různých instrumentů.

Významný technologický pokrok dovedl bankovníctví do takové podoby jakou má dnes. Bankovní sektor je nepostradatelnou součástí dnešní doby a jeho neustálý vývoj umožňuje velký výběr platebních instrumentů pro použití bankovního převodu. Díky rozkvětu elektronického bankovníctví dochází k urychlení platebních převodů, a proto jsou cenově výhodnější. Zahraniční platební styk prochází velkým rozvojem a je nedílnou součástí každé banky.

2 Cíl práce a metodika

Cílem této bakalářské práce je zpracování problematiky a výhod platebního styku. Práce popisuje oblast bankovního sektoru. Zabývá se historií, vývojem a poukazuje na možnosti využití platebních nástrojů. Zaměřuje se především na nejpoužívanější a nejvýhodnější instrumenty platebního styku. Porovnává rozdíl mezi zpracováním platebních transakcí pomocí papírových nosičů a mezi elektronickým platebním stykem. Zhodnocuje vývoj používání za několik let. Téma je zpracováno na základě popisu získaných dat z odborné literatury a poznatků získané z dlouholeté praxe v bankovním sektoru.

Metodika je provedena na základě analýzy a komparace dat, které jsou uspořádány do tabulek a grafů. Je porovnán vývoj zahraničních platebních instrumentů z dlouhodobějšího hlediska a podrobněji popsán vývoj za poslední čtyři roky. Dále je provedeno srovnání zasílání zahraničních platebních příkazů různými způsoby za období jednoho roku. Informace jsou čerpány z oddělení zahraničního platebního styku firmy UCBP a.s., která zpracovává platební styk pro UniCredit bank a.s.

3 Přehled řešené problematiky

3.1 Banka

Banky jsou finanční instituce, které přijímají depozita a poskytují úvěry.

Funkce bank je rozdělena do čtyř oblastí:

- a) nabídka přístupu k platebnímu a zúčtovacímu zařízení
- b) transformace zdrojů, resp. přeměna úspor v investice
- c) řízení rizika
- d) zpracování informací a monitorování dlužníků

3.2 Vznik a vývoj bankovníctví ve světě a v České republice

Bankovníctví vzniklo v Itálii ve druhé polovině 13. století v souvislosti s rozvojem obchodu. Se vznikem finančních dokumentů se začínají objevovat různé výměny peněz s možností arbitráží mezi jednotlivými měnami. Příkladem je směnka, se kterou mohl obchodník platit v různých zemích, pokud předem uložil peněžní prostředky u bankéře, který měl korespondenční bankéře v zahraničí. Začaly se poskytovat velké, lukrativní, ale často také riskantní úvěry.

Nejstarší kontrolovanou úvěrovou institucí je považována italská Banca Monte dei Paschi di Siena, která byla založena v roce 1472. V Českých zemích se začínají první banky objevovat na počátku 19. století. V roce 1824 byla v Praze založena Česká spořitelna, v roce 1847 byla otevřena filiálka rakouské National Bank. V roce 1868 byla založena Živnostenská banka (v dnešní době je to UniCredit Bank). V roce 1873 byl ovlivněn bankovní sektor krachem na burze ve Vídni. Krize bank v České republice byla hlubší než v Rakousku a řada bank zkrachovala, zůstali jen kapitálově nejsilnější ústavy. Ve srovnání s ostatními evropskými státy se rozvoj českého bankovníctví opozdil. Až na počátku 90. let 19. století dochází k návratu důvěry v úvěrový systém a k rozvoji samotného podnikání, které bylo nezbytným předpokladem ozdravení českého bankovníctví. Další změnou prochází bankovníctví po vzniku Československé republiky v roce 1918. Nový stát řešil finanční problémy: budování měny nového státu a měnovou odluku. Zásadní změna přichází po zřízení centrální banky. „*Příprava na založení akciové cedulové banky byla právně zakotvena zákonem č. 347/1920Sb., změněným a doplněným*

zákonem č. 102/1925 Sb. V zákoně je uvedeno její jméno (Národní banka Československá)“. (POLOUČEK, 2006, s. 38)

Banka měla výhradní právo vydávat bankovky a udržovat směnný kurz k zahraničním měnám. Zahájila svoji činnost v roce 1926 a získala výhradní právo na 15 let vydávat bankovky v ČSR. V roce 1938 provozovalo svoji činnost kolem 120 bank a bankovních domů. Výsadní postavení měla Živnostenská banka, která získala širokou klientelu mezi drobnými živnostníky i většími podnikateli. Angažovala se také v zemědělství. K podstatnému snížení počtu bank došlo v období okupace.

V současné době je k založení banky v České republice potřeba povolení České národní banky. Banku může založit pouze právnická osoba, která má sídlo v České republice a přijímá vklady od veřejnosti a poskytuje úvěry a to podle zákona č. 21/1992 Sb., o bankách. Při zakládání banky musí právnická osoba složit na účet u ČNB základní jmění ve výši 500 mil. (POLOUČEK, 2006).

3.3 Platební styk

Zabezpečení platebního styku patří mezi nejvýznamnější národohospodářské úkoly bank v tržní ekonomice. Pro banky představuje platební styk zdroj přímých a nepřímých výnosů a zároveň rychlost a přesnost provádění platebního styku může být konkurenční výhodou banky (DVOŘÁK, 2005).

Platební styk je vztah mezi plátcem a příjemcem, který se uskutečňuje v různých formách, buď přímo mezi nimi, nebo prostřednictvím peněžního ústavu. Banky a finanční instituce zajišťují hotovostní i bezhotovostní finanční toky mezi jednotlivými subjekty, tj. mezi fyzickými i právnickými osobami. Platební styk, který je zprostředkován bankami uskutečňuje takové operace, při kterých banka na příkaz svých klientů provádí na vrub nebo ve prospěch jejich bankovních účtů různé peněžní úhrady nebo umožňuje inkasa peněžních částek. Jedná se především o záležitost příkazce a příjemce, banka je pouhým zprostředkovatelem. Bezhotovostní platební styk mohou provádět pouze banky a to prostřednictvím bankovních účtů. Platební styk dělíme dle formy na hotovostní a bezhotovostní, dle teritoria na tuzemský, zahraniční a přeshraniční platební styk. (MÁČE, 2006)

Prostřednictvím platebního styku se uskutečňují peněžní toky mezi ekonomicky činnými subjekty. Platební styk se značí jako krevní oběh ekonomiky. Platební styk, který provádí komerční banky a clearingové centrum centrální banky je sledovaný odbornou i laickou veřejností. (PRAŽÁK, LITTLE, 11/2007)

3.4 Hotovostní platební styk

Hotovostní platební styk se provádí prostřednictvím bankovek a mincí. Mezi bankovky se zahrnují papírové peníze, které jsou emitované centrální bankou. Mince jsou kovové peníze, většinou menších nominálních hodnot. Hotovostní platební styk využívají podniky a fyzické osoby bez zprostředkování finanční instituce. Využívá se při úhradách menších peněžních částek. Hotovostní platební styk v České republice je veden zákonem č. 254/2004 Sb. Částka, která převyšuje EUR 15 000,-, musí být provedena bezhotovostní platbou a dále platby specifikované, například platba daní a poplatků, mzdy, důchody, úschovy u notáře a další. Další zákon, který upravuje hotovostní platební styk, je zákon č. 219/1995 Sb., devizový zákon a zákon č. 61/1996 Sb. Okrajově je také hotovost zmíněna v zákonu č. 124/2002 Sb., o platebním styku.

3.5 Formy hotovostního platebního styku

- složení hotovosti ve prospěch účtu příjemce je nejčastější prostřednictvím pokladní složenky, provádí se na pokladnách banky, která vede účet příjemce
- poukaz peněžních prostředků ze svého účtu k výplatě hotovosti
- šek
- výběrem hotovosti prostřednictvím výběrního lístku
- bankovní platební karta (MÁČE, 2006)

3.6 Bezhotovostní platební styk

Bezhotovostní platební styk lze provádět pouze za existence banky a hlavně bankovních účtů, na kterých k bezhotovostním finančním převodům dochází. Podmínkou pro realizaci plateb je existence běžných účtů jak na straně plátce, tak na straně příjemce. Jedná se o převod peněz od jednoho subjektu k druhému prostřednictvím bankovních účtů, které jsou vedeny u bank. Převod mezi účty lze provést pomocí následující těchto nástrojů:

- příkaz k úhradě
- příkaz k inkasu
- trvalý příkaz k úhradě
- šek
- bankovní platební karta

Příkaz k úhradě se používá v tuzemském a zahraničním platebním styku pro uskutečnění jedné platby nebo více tzv. hromadný příkaz k úhradě. Klient přikazuje své bance, aby převedla na vrub jeho účtu určitou částku ve prospěch příjemce. Příkaz k inkasu na rozdíl od příkazu k úhradě vychází z podnětu příjemce platby. Banka dostává pokyn, aby převedla prostředky z účtu plátce ve prospěch účtu výstavce inkasního příkazu.

Trvalý příkaz k úhradě představuje příkaz, který se využívá k provádění opakovaných plateb. Lze využít k tuzemskému i zahraničnímu platebnímu styku.

„Šek je v podstatě platební příkaz, který dává příkazce (majitel účtu) šekovníkovi (bance), aby k tíži jeho účtu zaplatil určitou částku ve prospěch osoby uvedené na šeku.“ (MÁČE, 2006, s.48)

Platební karta je moderní instrument bezhotovostního platebního styku, který je využíván zejména k úhradě spotřebních výdajů a nebo k výběru v hotovosti. Karty se dle způsobu zúčtování transakcí dělí na debetní, kreditní a charge kartu. Další dělení je dle záznamu dat a to na kartu embosovanou, kartu s magnetickým záznamem, čipovou kartu a kartu s laserovým záznamem. Lze také rozdělit dle teritoria na domácí, národní, tuzemské a mezinárodní karty. (MÁČE, 2006)

3.7 Zahraniční platební styk

Platební styk řídí Česká národní banka podle zákona č. 284/2009 Sb., zákon o platebním styku. Tato norma nahrazuje zákon o platebním styku. Tato norma nahrazuje od 1. listopadu 2009 původní zákon č. 124/2002 Sb.

Zahraniční platební styk je definován jako provádění těchto platebních příkazů k úhradě finančních prostředků:

- platba do zahraničí ve všech bankou akceptovatelných měnách
- platba ze zahraničí ve všech bankou akceptovatelných měnách
- platba v cizí měně v rámci ČR

- převod v CZK v rámci ČR, pokud alespoň jeden z účtů je veden v cizí měně

Nástroje zahraničního platebního styku

- platba převodem
- platba šekem
- akreditiv
- směnka
- dokumentární inkaso

Pod pojmem zahraniční platební příkaz se rozumí příkaz k převodu částky v zahraniční i tuzemské měně do a ze zahraničí nebo ve prospěch či k tíži tuzemského devizového účtu. Za zahraniční platbu je považována jakákoliv platba, která splňuje některou z následujících podmínek:

- a) účet plátce nebo příjemce je veden v cizí měně
- b) účet plátce nebo příjemce je veden v zahraničí
- c) platba je prováděna v cizí měně

(interní zdroj UCBP)

Hladké platby dělíme:

- a) úhrady ze zahraničí
- b) úhrady do zahraničí

Banka provádí zahraniční platbu na základě příkazu od klienta. Klient musí mít vklad na běžném účtu nebo musí vložit peníze v hotovosti. Banka požádá na základě vystaveného příkazu svého zahraničního korespondenta, aby na vrub jejího účtu vyplatila danou částku příjemci. Banka příjemce po ověření platnosti příkazu připíše klientovi částku na účet, vyplatí v hotovosti, vystaví šek, pošle poštovní poukázku apod. Dříve banky mezi sebou komunikovaly písemně, dálnopisem, telegraficky, dnes je nejrozšířenější komunikace prostřednictvím systému SWIFT (viz. kapitola 3.8). (MARVANOVÁ, HOUDA, a kol., 1995)

Nejjednodušší úhrada je taková, kdy plátce i příjemce mají účet u stejné banky. Banky používají při bezhotovostním platebním styku bankovní účty nostro a loro. Nostro účet je účet banky klienta u zahraniční banky, který je vedený v cizí měně a je určený

k provádění plateb. Loro účet je účet jiné banky u banky klienta. Je veden většinou v CZK, mimořádně v jiné měně. Zahraniční banky využívají své CZK loro účty ke krytí plateb svých klientů v CZK. V případě, že se jedná o plátce a příjemce, kteří mají účty u dvou různých bank a tyto instituce jsou v kontokorentním styku tzn., že banka plátce vede pro druhou banku účet. Pak dává banka plátce příkaz bance příjemce k zatížení svého nostro účtu a úhradě ve prospěch příjemce. Nejsou-li banky v tomto styku, musí se vyhledat banka nebo banky, které si vzájemně účty nostro a loro vedou, tzv. korespondenční banka. *„Platební styk se zjednoduší, je-li známá platební cesta, tj. řetěz bank, jež jsou v kontokorentním vztahu, vedoucí od plátce až k příjemci. Je třeba vzít v úvahu, že znalost přesné platební cesty dobu úhrady zkracuje a snižuje náklady na úhradu.“* (MARVANOVÁ, HOUDA, a kol., 1995 s.14)

3.8 S.W.I.F.T.

S.W.I.F.T. (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication) je společnost pro celosvětovou mezibankovní finanční telekomunikaci, která provozuje mezinárodní komunikační síť řízenou počítači. Umožňuje rychlý, spolehlivý a hlavně bezpečný přenos dat mezi bankami a jinými finančními institucemi. Organizace SWIFT je nevýdělečnou organizací, přesto služby jsou zpoplatněny a výnos se používá na úhradu nákladů spojených s provozem a rozvojem swiftové sítě.

Swiftová síť má dvě střediska jedno je v Evropě v městě Leiden a druhé v New Yorku v USA. V České republice se SWIFT používá více než 20 let. Přenos dat se provádí prostřednictvím swiftových zpráv, které mají standardizovanou formu. Banky, které prostřednictvím swiftu provádějí bankovní transakce musí mít mezi sebou vyměněny klíče. Swiftové zprávy se člení podle jejich účelu a funkce do jednotlivých kategorií.

Swiftová zpráva se značí písmeny MT a třemi numerickými znaky

MT xyz –

x je kategorie zprávy

y skupina zprávy

z typ zprávy

X - kategorie zprávy značí účel nebo předmět, kterého se týká například:

0 - systémové zprávy

1 - úhrady klientů a úhrady šeků

2 - mezibankovní převody

3 - konverze a operace na devizových, peněžních a derivátových trzích

4 - inkasa a cash letters a další

Y - skupina zprávy popisuje funkci zprávy v určité kategorii.

Z - typ zprávy popisuje specifický detail určité funkce (například MT 103 – klientský převod, MT 202 – mezibankovní převod, pro zajištění krytí platby).

Swiftová adresa (BIC – The Bank Identifier Code) se používá k identifikaci banky odesílatele a banky příjemce. Má závaznou strukturu (kódy), které jsou stanovené ISO. Skládá se z osmi nebo z jedenácti znaků. První čtyři znaky jsou vyjádřené pomocí abecedních znaků – kód banky. Následuje kód země, který identifikuje zemi, ve kterém sídlí banka. Kód místa je na sedmém a osmém místě a je v něm umístěno sídlo uživatele. Kód pobočky je volitelnou součástí swiftové adresy a obsahuje tři alfanumerické znaky. Příklad swiftové adresy UniCredit Bank Czech Republic BACXCZPP. (MÁČE, 2006)

3.9 Tuzemský platební styk

Tuzemský platební styk zahrnuje bezhotovostní převody, které splňují následující podmínky:

- převod v měně CZK
- v rámci účtů vedených v měně CZK
- v rámci České republiky

Bezhotovostní mezibankovní platební styk se provádí na území České republiky prostřednictvím jediného automatizovaného bankovního clearingového systému ČNB CERTIS (Czech Express Real Time Interbank Gross Settlement System). Systém zaúčtuje všechny tuzemské mezibankovní platby v českých korunách. Umožňuje úhrady uzavřených obchodů mezi právníky i fyzickými osobami, provádění inkasních příkazů z účtů klientů vedených v jiných bankách a další služby. (Interní zdroj UCBP)

3.10 Komunikace mezi bankou a klientem

Klient je zpravidla informován o způsobu provádění zahraniční úhrady při otevírání účtu. Banka informuje klienta, jak má vyplňovat platební příkaz a sděluje všechny náležitosti platebního příkazu. Správně vyplněný platební příkaz s uvedením všech potřebných náležitostí je předpokladem rychlého provedení platby.

Náležitosti platebního příkazu

- název příkazce, číslo jeho účtu
- částka
- název měny ve tvar ISO – mezinárodní standard (např. CZK)
- příjemce úhrady (přesný název a celá adresa)
- číslo účtu příjemce, popř. IBAN (International Bank Account Number) je to mezinárodní jednoznačný identifikátor bankovních účtů. Struktura: 2 znaky – kód země, 2 znaky – kontrolní číslice, max. 30 znaků-kód banky a číslo účtu
- název a adresa peněžního ústavu příjemce, případně korespondenční banku
- uvedení splatnosti
- účel platby
- výlohy zahraniční banky – jsou 3 druhy: OUR – všechny bankovní poplatky platí příkazce, SHA – zahraniční bankovní poplatky k tíži příjemce platby, BEN-všechny poplatky k tíži příjemce
- podpisy klienta dle podpisových vzorů

„V podmínkách pro vedení účtu klienta je také zpravidla uvedeno, v jakém termínu se banka zavazuje provést příkaz klienta. Platba je provedena zatížením účtu klienta a souhlasným účtováním s bankou, na kterou je směřována. Je-li platba provedena k tíži účtu v CZK, je přepočten na devizu použit kurs „deviza-prodej“. O uskutečnění platby je klient informován výpisem z účtu, případně debetním návěstím. Klient může požádat banku o urychlené provedení platby, za což zaplatí zvláštní výlohy“.(MARVANOVÁ, HOUDA a kol., 1995, s. 58)

3.11 Elektronický platební styk

Banky přizpůsobují své služby potřebám klientům a nabízejí služby, které jsou dostupné komukoliv a kdekoliv a v jakémkoliv čase. Elektronické bankovníctví poskytuje bankovní produkty prostřednictvím elektronických cest. Velcí klienti využívají formy elektronického bankovníctví pro platební styk a přenos informací banka-klient-banka. Pro provoz elektronického bankovníctví se používají moderní technologie. Klient využívá prostředky se kterými elektronická aplikace komunikuje a koncová zařízení (viz tabulka č. 1).

Tabulka č. 1: Komunikační prostředky elektronického bankovníctví

Komunikační prostředky elektronického bankovníctví	Koncová zařízení
Fyzické předávání dat – disketa	PC
Telefonní síť	Telefonní přístroj nebo PC
Internet	PC
Komutované linky	PC
Datové sítě	PC
Síť GSM	GSM mobil
Datové sítě	Samoobslužná zóna

Zdroj: (POLOUČEK, 2006)

Tabulka č. 1 popisuje komunikační prostředky elektronického bankovníctví a jejich koncová zařízení .

Samoobslužná zóna je pracoviště, které klient používá pro samostatnou práci, kde může provádět jednoduché úkony obsluhy svého účtu. Klient provádí operace samoobslužným způsobem i mimo pracovní dobu pobočky. Samoobslužná zóna

je většinou u velkých poboček a tvoří ji např. bankomat s rozšířenými funkcemi (vkládání peněz na účet), informační terminály, resp. transakční terminály.

Průlom v komunikaci mezi bankou a klientem byl ve fyzickém předávání dat. Transakce se zadávala jen jednou u klienta a v bance už ne. Uzavíraly se smlouvy mezi klientem a bankou. Obsahovaly ustanovení o formátu předávaných dat a způsob podpisu zabezpečeným elektronickým podpisem. Data byla na disketách nebo na jiném magnetickém médiu. Stejně tak se předávaly i výpisy z účtu. Později byla data zasílána jako zašifrované soubory prostřednictvím e-mailových zpráv.

Telefonické bankovníctví (telebanking nebo phonebanking) využívá při komunikaci mezi klientem a bankou telefonní přístroj. Klient komunikuje se specializovaným pracovištěm (call centrum), které funguje 24 hodin denně. Komunikace probíhá prostřednictvím hesel, které zná pouze klient a banka. Heslo se nepoužívá vcelku, aby se zabránilo případnému odposlechu. Klient sdělí např. pouze třetí, pátý a poslední znak hesla. Telebanking se používá především pro zjištění aktuálního stavu na účtu, zadávání jednorázových nebo trvalých příkazů k úhradě a poskytování informací o bance a službách.

GSM banking využívá komunikaci přes mobilní telefony. Komunikační forma je zasílání SMS zpráv, které umožňují zadávat příkazy bance přímo z klávesnice mobilního telefonu. Někteří zákazníci vidí v GSM bankingu nevýhodu, protože nejsou ochotní psát SMS zprávy. Pomocí GSM bankingu se zjišťují zůstatky a obraty na účtech, zadávají příkazy k úhradě nebo inkasu, objednávají výběry hotovosti na pobočce nebo zjišťují kurzy měny.

Při používání Homebankingu je počítačový systém klienta propojený s informačním systémem banky po stanovených datových linkách s nepřetržitou přístupností. Jsou to elektronické služby, které vylučují papírový kontakt mezi klientem a bankou. Homebanking se využívá pro nejširší škálu bankovních služeb přes podávání informací o stavu na účtu, až po zadávání tuzemských i zahraničních platebních příkazů k úhradě.

Internetbanking je podobný jako homebanking, ale využívá komunikaci přes Internet. Připojení klienta na aplikaci v bance zajišťuje jednoduchý software instalovaný počítač klienta. Aplikace jsou buď vázány na konkrétní pracovní stanici, nebo jsou přenosné a umožňují pracovat z jakéhokoliv počítače po zadání hesla.

Internetbanking se využívá pro informace o stavu účtu klienta, zadávání platebních příkazů, získávání informací z banky např. o kurzovním lístku. (POLOUČEK, 2006)

3.12 Platební styk pohledem podniku

„Firmy volí jako poskytovatele služeb hlavně velké banky. Důvodem je především rychlost transakcí. Pokud má klient účet u velké banky, tak je velká pravděpodobnost, že i jeho partner má účet u velké banky. Transakce tak probíhá v reálném čase a zkracuje se doba putování platby,“ (PRAŽÁK, LITTLE , 11/2007, s. 26)

Většina společností si vybírá banku například podle rychlosti prováděných transakcí, úrovně poskytovaných služeb a kvality firemních bankéřů. S podivem prioritou není cena transakcí. Klientelu velkých tuzemských bank tedy tvoří nadpoloviční většina všech velkých podniků v České republice.

Hlavní priority klientů jsou požadavky vysoké úrovně služeb, spolehlivost a rychlost elektronického bankovníctví a důraz na zpětnou vazbu. Z veřejných průzkumů vyplývá, že většina společností využívá služeb tří bank, více než 80 % firem v České republice je se službami bank spokojeno. Důležitým faktorem při výběru banky může být z pohledu firmy rychlost prováděných transakcí, nastavení parametrů služeb podle konkrétních potřeb podniku a druh elektronického bankovníctví.

Každá velká společnost má otevřeno zhruba deset účtů ve třech měnách a počet odchozích a příchozích plateb se pohybuje v rozmezí dvou až dvaceti tisíc za měsíc. Z toho podíl zahraničních plateb činí v průměru osmnáct procent.

V dnešní době klienti do pobočky banky kvůli platebnímu styku nechodí. Z tohoto důvodu je důležitá funkčnost pobočkové sítě, na kterých jsou provozovány různé bankovní softwary. Elektronické bankovníctví umožňuje klientovi provádět platby kdykoliv a kdekoliv. Musí mít průběžný přehled o stavu splatných závazků a stavu pokladny, aby mohl svoji hotovost řídit. Mezi silné stránky bank, které zabezpečují platební styk, patří flexibilita, spolehlivost, rychlost a elektronické bankovníctví. Možnosti, ve kterých se mohou platební instituce zlepšovat zahrnují bezpečný přenos dat, zvýšení rychlosti, úprava cen za služby v podobě například klientských věrnostních programů. (PRAŽÁK, LITTLE, 11/2007)

Klienti by ocenili důraz na zpětnou vazbu, kdyby zpětná vazba bank byla pružnější a rychlejší v případě, kdy dochází například k zamítnutí transakce, upozornění na chybně zadané platební příkazy.

Z veřejného průzkumu vyplývá, že třetina firem by při výběru banky dala přednost, aby veškeré služby poskytovala jedna instituce. Zbytek spotřebitelů, pak hledá řešitele konkrétní služby. Klienti hlavně využívají možnosti nastavení parametrů podle svých potřeb, komplexnost nabídky a služeb (například zrychlené vyřizování úvěrů a strukturované financování). Většinu těchto služeb klienti berou jako standard nabídky banky a proto nejsou ochotni za tyto služby platit poplatky navíc. Co se týká dostupnosti cizích zdrojů jsou nejdůležitější investiční a provozní úvěry.

Prioritou není cena. Při průzkumu výběru banky byla otázka ceny hodnocena jako důležitá (z výběru nedůležitý, méně důležitý, důležitý a velmi důležitý). Vyplývá z toho, že cena není pro klienty nejdůležitější. Z pohledu klienta jsou považovány za příliš drahé písemně zadané transakce, hotovostní transakce, zahraniční transakce a šeky. Cenu za tuzemské transakce v elektronické podobě, cash pooling a za řízení hotovosti klienti shledávají za přiměřenou. (PRAŽÁK, LITTLE, 11/2007)

3.13 Právní rámec pro SEPA před schválením

SEPA (Jednotná eurová platební oblast, Single Euro Payment Area)

„Nefunkčnost vnitřního trhu se projevuje nejenom na trhu práce, ale i v platebním styku, jehož provádění se na národní a evropské úrovni zřetelně liší. Platby na národní úrovni jsou uskutečňovány rychle, bezpečně a s nízkými náklady, což neplatí vždy pro platby mezi jednotlivými členskými státy“. (JEDLIČKA, 6-7/2007 s. 19-21)

Existují velké cenové rozdíly mezi evropskou a národní úrovní u některých platebních instrumentů (například hladkých plateb). V každém státu se na banky kladou jiné právní požadavky. Ke zvýraznění rozdílů došlo po zavedení společné evropské měny EUR. Jednotná měna euro umožnila, aby vznikl jednotný hotovostní platební trh. Evropská komise se snaží sjednotit platební styk v celé unii. Tím by odstranila národní hranici a ukončila označení zahraniční platba při provádění plateb mezi jednotlivými členskými státy. Banky se sdružily do Evropské platební rady a vytvořily projekt sjednocování platebního styku. Projekt se jmenuje SEPA (Jednotná eurová platební oblast, Single Euro Payment Area). Podstatou projektu SEPA je provádět platby za stejných podmínek

(poplatky, doba převodu) bez ohledu na státní hranice. Týká se pouze zemí eurozóny (členem je 17 zemí evropské unie např. Rakousko, Řecko, Německo, Belgie a další) a v ostatních zemích pouze při převodu v EUR. Systém SEPA může používat i dalších sedm států evropské unie např. Česko, Bulharsko, Polsko, které EUR zatím nezavedlo. Tyto státy jsou ale zavázány, že do eurozóny vstoupí.

Systém SEPA se zaměřuje na přeshraniční finanční převod, přeshraniční přímá inkasa, celoevropské platební debetní karty. Projekt SEPA byl zahájen na začátku roku 2008. Některé menší banky nebyly ochotné investovat do SEPA projektu a místo toho uzavřely dohodu s jinou bankou, která pro ni bude platební styk provádět.

(JEDLIČKA, 6-7/2007)

4 Vlastní zpracování

4.1 Platební styk

Platební styk patří mezi nejdůležitější služby, kterou banky a platební instituce provádějí. Bez platebního styku, jak už v rámci země tak mimo ní, by nemohly finanční instituce fungovat.

Na začátku se používali k zprostředkování platebního styku dopisy a fungoval korespondenční vztah mezi bankami. Způsob použití byl velmi pomalý a komplikovaný. Platební styk mohly provádět pouze banky, které měly mezi sebou vyměněné smlouvy. K prvnímu rozvoji dochází při používání dálnopisů, kdy banky mezi sebou vyměňovaly dálnopisné kódovací klíče, jejichž výpočet byl různý a lišil se mezi jednotlivými bankami. Používaly se různé tabulky a algoritmy. Při použití dálnopisu byla zpráva označena klíčem. Klíč se musel shodovat i v bance příjemce, která používala stejný výpočet. Když se klíče shodovaly, banka peníze vyplatila příjemci. Po vynálezu SWIFTU se staly všechny systémy minulostí. Platební styk se zrychlil v rámci celého světa.

Swift – jedná se o nejrychlejší a nejbezpečnější formu platebního styku. Zůstávají v platnosti klíče, ale technické vybavení je na vyšší úrovni. Výměna klíčů probíhá elektronicky. V dnešních dnech však už klasické swift. zprávy začínají být v rámci Evropy minulostí, protože vznikla pod vedením Evropského parlamentu a komise iniciativy SEPA.

4.2 Zpracování zahraničních plateb

Zahraníční platby dělíme na došlé a vyšlé platby. Došlé platby se zpracovávají pomocí swiftových zpráv MT103, které se automaticky nahrávají do systému, který používá banka na zpracování plateb (GPP). Dále se zpracovávají SEPA platby. Pro zpracování plateb je stanoven cut off time (čas, který je určen pro nahrání do systému). Cut off time pro došlé platební příkazy je 12.00 h, pro valutu zatížení (nostro) stejného dne. Připsání proběhne standardně v případě nekonverze D+1, v případě konverze D+2. Jedná-li se o FlashPayment, připsá se platba automaticky valutou D+0.

Úhrady do zahraničí se provádí na základě předloženého platebního příkazu buď v papírové podobě nebo prostřednictvím Electronic Banking. Pro zpracování příkazů v daný den je stanoven cut off time pro doručení platebního příkazu.

Pro jednotlivé formy příkazů jsou stanovené různé časy. Platební příkaz do zahraničí mohou, kromě klientů banky, podávat i neklienti a to vždy v papírové formě na pobočkách banky.

4.3 Zpracování manuálních platebních příkazů

Platební příkaz, který je určen ke zpracování je zadán do systému. Vyplní se všechny náležitosti, které jsou zadané na platebním příkaze (viz příloha č.1, str. 44).

Práce popisuje problematiku platebního styku v bankovním sektoru. Věnuje především výběru vhodnosti instrumentu pro zahraniční platební styk. Práce analyzuje provedení platebního příkazu z pohledu výhodnosti klienta s poskytnutím pohledu, jak se postupuje při zpracování plateb do zahraničí. Porovnáván je rozdíl mezi provedením platebního příkazu na papírovém nosiči a poslanou platbou prostřednictvím elektronického bankovníctví. Práce srovnává pohled očima klientů a pohled pracovníka bankovní instituce, který platební příkaz zpracovává.

První skupina srovnání zahrnuje využití platebních instrumentů pomocí papírových nosičů. Klient se musí dostavit na pobočku banky a vyplní si příkaz k převodu. Pokud si neví rady s vyplněním příkazu, požádá pracovníka banky, který mu pomůže platební příkaz vyplnit. Klient musí vyplnit pole, která jsou označena na příkazu. Pole jsou částka, debetní účet, banka příjemce, účet příjemce, výlohy, sdělení pro příjemce a splatnost.

Pracovník na přepážce převezme od klienta vyplněný platební příkaz, musí zkontrolovat, jestli příkaz obsahuje všechny potřebné náležitosti a zkontroluje podpis dle podpisového vzoru. Poté předává příkaz na zpracování do oddělení platebního styku. Příkazy chodí ke zpracování interní poštou a to 4 krát denně. Pokud klient potřebuje, aby se platba zpracovala týž den, musí být na pobočce nejpozději do 10.30 h, jinak je úhrada zpracována s datem příštího dne. Po doručení platebního příkazu na oddělení zahraničního platebního styku dochází opět ke kontrole podpisu dle podpisového vzoru a předání ke zpracování pracovníkem oddělení.

Mezi zahraniční platební příkaz patří také převod v rámci banky, pokud se jedná o převod v cizí měně nebo alespoň jeden účet, buď plátce nebo příjemce je veden v cizí měně. Příkaz je zadán do systému GPP (Global Pay Plus) pracovníkem oddělení tak, že se zadá částka, měna, účet plátce a příjemce a popřípadě se vyplní sdělení pro příjemce. Jedná-li se o převod v bance, vždy se účtuje valutou D+0 tzn., že se platba odečte plátcí v den zpracování platby a přičte se příjemci také valutou zpracovávaného dne. Po zadání příkazu je platba předána na autorizaci druhému pracovníkovi, který platbu zkontroluje a potvrdí. Pokud je částka větší než EUR 300.000,- nebo ekvivalent částky v jiné měně, musí příkaz zkontrolovat ještě jeden zaměstnanec. Platba může být konverzní nebo nekonverzní. Konverzní znamená, že platba je zadávaná v jiné měně, než je účet plátce nebo připsaná na účet v jiné měně. Kurz se přiřadí automaticky dle kurzovního lístku s přihlédnutím ke zvláštním podmínkám klienta. Klient si může sjednat individuální kurz s bankovním poradcem. V případě zvláštního kurzu má pracovník zahraničního platebního styku možnost kurz změnit. Zvláštní kurz stanoví odd. Treasury po dohodě s klientem nebo bankovním poradcem. Poplatek za převod se účtuje v hodnotě CZK 30,- a poplatek za papírový nosič v hodnotě CZK 200,-. Mohou být 2 druhy poplatků a to SHA, což znamená, že se poplatek odečte z účtu plátce, nebo poplatky BEN a tzn., že příjemce dostane částku poníženou o tyto poplatky.

Mezi další skupinu plateb patří úhrady, které se provádí v rámci České republiky. Mohou to být platby v cizí měně nebo platby v CZK z cizoměnového účtu. Jedná se např. o převod EUR do komerční banky v Brně. Klient vyplní povinná pole na příkazu do zahraničí částku, měnu, popř. měnu převodu, účet plátce, účet příjemce ve tvaru IBAN, název příjemce, splatnost, sdělení pro příjemce. Při zasílání CZK převodu z cizoměnového účtu - odchází platba jako tuzemská platba přes clearingové centrum ČNB.

Mezi další způsoby zahraničních plateb patří zasílání plateb mimo území České republiky. Opět platby rozdělujeme na dvě skupiny na EUR platby a ostatní platby. EURO platby, pokud splňují určité podmínky odchází systémem SEPA, který nahradil dosavadní systém STEP2. Systém SEPA umožňuje zpracování STP přeshraničních plateb v rámci EU a EHP, když splňují určité náležitosti: musí být uveden správný swiftový kód banky příjemce, správný IBAN a poplatky musí být SHA. Taková úhrada je zpracovávána partnerskou bankou BA-CA Wien za zvýhodněných podmínek. Příjemce obdrží úhradu shodnou valutou a za poplatky tuzemské platby země příjemce. U SEPA platby nelze

poslat převod s valutou D+0. Poplatek je jednotný CZK 250,- plus případně CZK 300,- za papírový nosič.

Při platbě například v USD do banky State bank of India, New Delhi, v Indii, klient vyplní příkaz k úhradě. Pracovník zadá do systému stejně jako ostatní platbu, ale musí zkontrolovat, zda je banka na trasovaná na USD měnu, pokud není, musí korespondenta vyhledat a ten se musí zadat do systému. Proto při vyplňování platebního příkazu klient musí dávat všechny údaje i korespondenční banku příjemce, která je důležitá pro správnost, rychlost a levnější platbu. V případě, že korespondenční banka není uvedena se může stát, že se platba vrátí zpět do banky z důvodu neznalosti korespondenční banky v uvedené měně a nemožnosti platbu poslat příjemci. Obecné zásady trasování – má-li UniCredit banka u banky příjemce nostro účet v měně platebního příkazu, zašle se platební příkaz na tuto banku. Tato banka je pak automaticky zmocněna zatížit účet, který pro UniCredit vede. Pokud má u banky příjemce účet v měně platebního příkazu u UniCredit bank, zašle se platební příkaz rovněž na tuto banku. Přípis na účet této banky u UniCredit proběhne automaticky zaúčtováním v systému GPP. Při zpracování zahraničních příkazů je možné po schválení bankovního poradce zkrátit klientovi valutu přípisu platby u banky příjemce.

Platební příkaz do zahraničí mohou kromě klientů banky podávat i neklienti, a to vždy v papírové formě na pobočkách banky. Neklient vyplní platební příkaz s pomocí pracovníka banky a převáděné prostředky a poplatky za převod dle sazebníku vloží v hotovosti na vnitřní účet banky. Z tohoto účtu, který uvede na platební příkaz, bude proveden převod. Platební příkaz nesmí být uveden s poplatky OUR (viz kapitola 3.11). Všechny platby, které jsou v hotovosti na vnitřní účet banky a překročí limit EUR 15.000,- nebo ekvivalent v jiné měně, musí být nahlášeny před jejich provedením na oddělení Compliance. Platba může být provedena pouze po písemném potvrzení.

Klienti také mohou využívat k úhradě do zahraničí trvalý příkaz. Trvalé příkazy jsou Standardní, Dynamizující a Nadlimitní. Dynamizující trvalý příkaz slouží k provádění plateb s navyšující částkou, a to buď pevně stanovenou nebo o určitá procenta z částky (např. platby pojištění). Nadlimitní trvalý příkaz je určen k převodu částky na pevně stanovený zůstatek na účtu plátce. Při vyplňování trvalého příkazu klient vyplní povinná pole uvedená na příkaze (viz příloha č.2, str.45).

4.4 Zpracování elektronických platebních příkazů

Druhá skupina zahrnuje provedení platebních příkazů pomocí elektronického bankovníctví, které se využívá také pro zahraniční platební styk. Klient si může zřídit produkt internetové bankovníctví, které lze využít také ke zpracování zahraničních platebních příkazů. Klient dostane uživatelské jméno, heslo a token, který je nezbytný k potvrzení platby. Je to zařízení, které generuje čísla, která jsou potřebná pro přihlášení do systému a potvrzení transakce. Je to bezpečné, vygenerované číslo platí jen několik sekund. Klient se může přihlásit na jakémkoliv počítači přes internetovou aplikaci na stránkách UniCredit bank a poslat úhradu.

Velké firmy používají pro zpracování svých peněžních transakcí elektronické bankovníctví. Mají nainstalovaný program na počítači přímo ve své firmě. Příkazy posílají v souborech přímo do bankovního systému platebního styku. V zájmu banky je, aby platby byly STP, to znamená, že byly provedeny bez zásahu pracovníka zahraničního platebního styku.

V případě, že klient vyplní zahraniční platbu špatně, musí pracovník platebního styku platbu opravit. Nejčastější chyby jsou: Klient např. neuvede swiftový kód banky příjemce, chybné číslo účtu (IBAN) příjemce, vyplní chybně způsob provedení poplatků atd.. Platba je tím pádem tzv. non-stp a za každou takovou platbu musí klient zaplatit příslušný příplatek. Příplatek se neúčtuje v případech, kdy klient uvede určité kódové slovo, které mu sdělí banka a pracovník v takovém případě zpracovává platbu předepsaným způsobem.

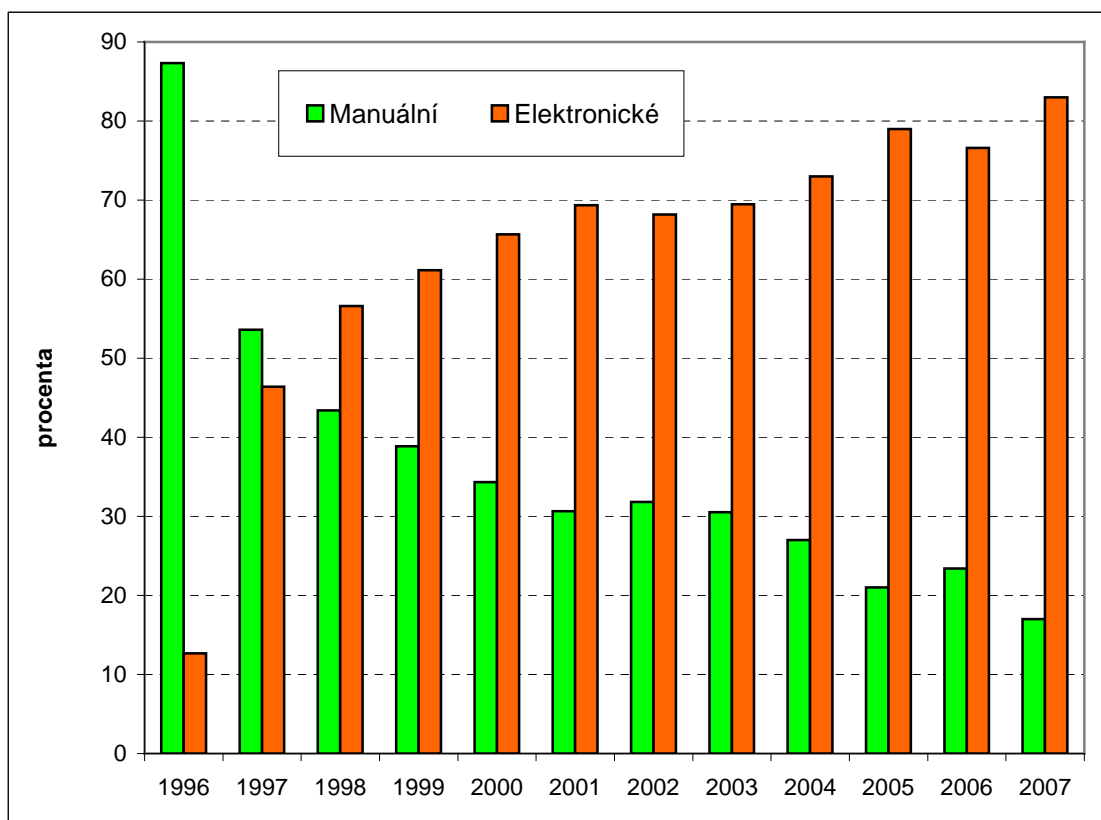
Elektronické bankovníctví vzniklo před více než padesáti lety, ale výrazný vzestup využívání byl zaznamenán za posledních 15 let. Bankovníctví prošlo velikou změnou kvůli počítačovému pokroku. Byly nahrazeny papírové korespondence mezi bankami a všechno funguje přes počítače. Dříve se všechny bankovní spojení a bankovní kódy hledaly v knihách. Tato tabulka a graf poukazují na vývoj elektronického bankovníctví, které postupně vystřídává platební příkazy.

Tabulka č. 2: Přehled elektronických a manuálních plateb v letech 1996 - 2007

Platby v %	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Manuální	87,34	53,62	43,42	38,85	34,34	30,64	31,83	30,53	27	21	23,4	17
Elektronické	12,66	46,38	56,58	61,15	65,66	69,36	68,17	69,47	73	79	76,6	83

Zdroj: údaje ze statistiky oddělení elektronického bankovníctví pracoviště UCBP, a.s. – vlastní zpracování

Graf č. 1: Přehled elektronických a manuálních plateb v letech 1996 - 2007

Zdroj: Údaje ze statistiky oddělení elektronického bankovníctví pracoviště UCBP, a.s. – vlastní zpracování

Graf a tabulka popisují poměr plateb manuálních platebních příkazů k poměru elektronickému platebnímu styku. Údaje jsou od roku 1996 do 2007.

V roce 1996 převládaly manuální platební příkazy a to z 87%. Elektronické bankovníctví se pohybovalo na 13 % využití. Každým rokem však elektronické bankovníctví stoupá a v roce 2007 už zaujímá 83 % využití oproti 17 % u manuálních příkazů.

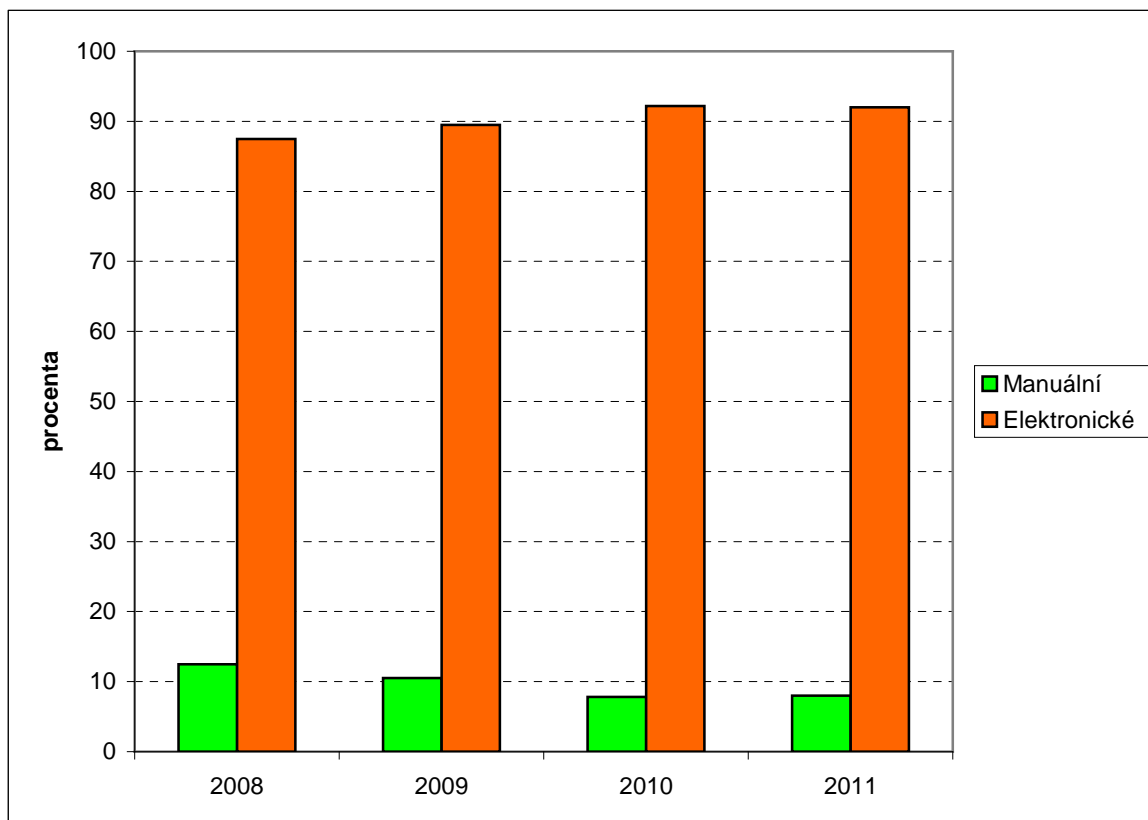
Podrobnější srovnání využívání manuálních plateb a elektronického bankovníctví proběhlo na základě analýzy platebního styku v oddělení zahraničního platebního styku pro Unicredit bank a.s. Porovnání vzniká na základě analýzy 4 let (viz graf č.1 a tabulka č.2). Podle níže uvedené tabulky a grafu můžeme sledovat klesající úroveň využití papírových platebních příkazů a naopak stoupající tendenci využívání elektronického platebního styku. V roce 2008 poslali klienti prostřednictvím platebního styku 12,5 % platebních příkazů na papírových nosičích z celkového počtu poslaných plateb. V roce 2009 provedli 10,5 % manuálních plateb, v roce 2010 klesl počet na 7,8 % a v roce 2011 zaujímá počet platebních příkazů na papírových nosičích 8 % z celkového počtu plateb. Vývoj a využití elektronického platebního styku má naopak stoupající tendenci. Klienti rok od roku využívají elektronického platebního roku více. V roce 2008 se provedlo elektronicky 87,5 % plateb, v roce 2009 to bylo 89,5 % plateb, v roce 2010 se zpracovalo 92,2 % a v roce 2011 to bylo 92% plateb.

Tabulka č. 3: Provedené manuální a elektronické platby v letech 2008 - 2011

Platby v %	2008	2009	2010	2011
Manuální platby	12,5	10,5	7,8	8
Elektronické platby	87,5	89,5	92,2	92

Zdroj: údaje ze statistiky oddělení zahraničního styku UCBP– vlastní zpracování

Graf č. 2: Provedené manuální a elektronické platby v letech 2008 - 2011

zdroj: údaje ze statistiky oddělení zahraničního styku UCBP– vlastní zpracování

Graf č. 1 a tabulka č. 3 – Porovnání počtu manuálních a elektronických příkazů za rok 2008,2009,2010,2011

4.5 Rozdělení elektronického bankovníctví na internetové a elektronické

V internetovém bankovníctví je používaná moderní aplikace Online Banking, která umožní pohodlně a bezpečně mít finance pod kontrolou prostřednictvím internetu. K využití aplikace stačí mít běžný počítač s připojením na internet a bezpečnostní klíč v podobě kalkulačky nebo mobilní bezpečnostní klíč (SMS), který chrání nejen přihlášení do aplikace, ale i podepisování aktivních transakcí. Nemusí se instalovat žádná další aplikace a záleží pouze na tom, odkud si přejeme své finance spravovat – zda z pohodlí domova, zaměstnání či z notebooku kdekoli na světě.

Elektronické bankovníctví je možné poslat různými kanály. Multicash e multibankovní aplikace německé firmy Omikron Systemhaus GmbH a dodává

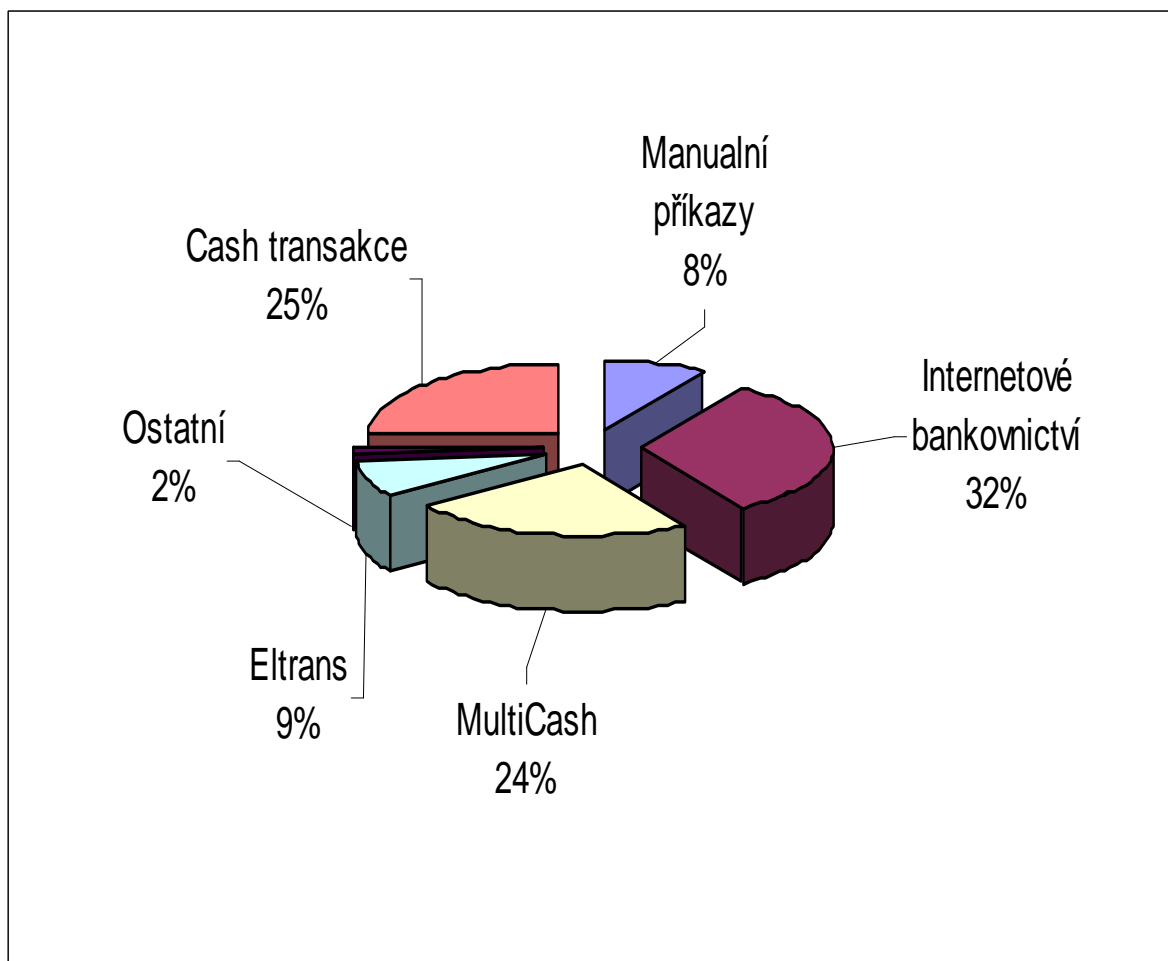
se v lokalizacích pro většinu evropských a mnoho dalších zemí. Jedná se o koncernový produkt, který využívá kromě UniCredit Bank Czech Republic, a.s. většina evropských poboček Unicredit Group. Při využívání multibankovního systému, umožňuje banka přístup k přesně definovaným účtům různých ekonomických subjektů. Nabízí možnost využití jedné aplikace pro komunikaci se všemi bankami, které využívání pro elektronické bankovníctví systém Multicash. Komunikace s bankou je prostřednictvím analogové či ISDN telefonní linky nebo internetu (TCP/IP protokol).

Eltrans 2000 je multibankovní systém Gemini 5.0, který vyvinula společnost BSB PRAHA, spol. s r.o. Při využívání produktu Eltrans 2000, umožňuje banka klientovi přístup k přesně definovaným účtům různých ekonomických subjektů. Výhodou je, že nabízí možnost využití jedné aplikace pro komunikaci se všemi bankami, které tento systém nabízí. Automatickou komunikaci s bankou zajišťuje prostřednictvím analogové či ISDN telefonní linky, internetu (TCP/IP a HTTP protokol). Aktualizace systému lze provést na dálku bez nutnosti instalace nové verze pracovníky banky u klienta.

CASH transakce jsou platby účtované na základě přijatých vkladů od obchodníků. Hotovost je přebírána v obchodních místech bezpečnostními agenturami a je přepočítána a následně převážena do ČNB nebo nižší částky do hlavní pokladny banky. Výkaz a potvrzení převzaté hotovosti od klientů je zkontrolováno s vkladem na účtu banky vedený v ČNB pověřenými pracovníky UCBP. Tito potom připraví podklady pro zaúčtování vkladů ve prospěch účtů jednotlivých klientů.

Graf č. 3: Platby poslané za rok 2011

Zdroj: údaje ze statistiky oddělení zahraničního platebního styku UCBP, a.s. – vlastní zpracování

Tento graf popisuje, jakým způsobem klienti posílají platební příkazy, jedná se o rok 2011. Velké firmy využívají pro posílání plateb převážně systém Multicash nebo Eltrans. Velké zastoupení mají CASH transakce, malé zastoupení představují ostatní kanály EDI + XML a EKA + JDE. Elektronické bankovníctví je zastoupené celkem z 59 %, internetové bankovníctví z 33 % a manuální platby z 8 %.

4.6 Inkasa

Důležitým instrumentem platebního styku jsou inkasa, která využíváme jak v tuzemském platebním styku, tak v zahraničním. Inkasa se používají při placení finančních závazků, když není splatná částka fixní, např. placení SIPO inkasa.

Hlavní výhody pro plátce:

- není nutné hlídat splatnost finančních závazků
- nehrozí placení penále, debetní úrok
- není nutné vyplňování platební příkazu nebo platební složenky
- není nutné docházky na pobočku banky nebo stát frontu na poště

Hlavní výhody pro příjemce:

- snadnější řízení cash flow
- platby mají správné údaje a jsou připisovány v daném termínu
- snazší reconciliace přijatých plateb
- možnost rychlého zjištění insolvence plátce

Tuzemská inkasa může provádět každá banka po podepsání Smlouvy o účasti v platebním systému CERTIS. Klient vyplní souhlas k inkasu, kterým dává svolení, aby se z jeho účtu odepisovala částka k úhradě, kterou si vyžádá příjemce. Co se vyplňuje – limitní částka.

Banka příjemce inkasa musí také sepsat smlouvu s příjemcem, aby mohla vyslat výzvu k inkasu. Smlouva obsahuje ujednání o výši garance inkasovaných objemů plateb a možnost automatického debetování účtu příjemce v případě, že plátce požaduje vrácení již provedeného inkasa. Plátce má oprávnění do 8 týdnů ode dne, kdy byly peněžní prostředky odepsány z jeho platebního účtu požadovat vrácení částky platební transakce, jestliže v okamžiku autorizace nebyla stanovena přesná částka platební transakce a nebo, jestliže částka platební transakce převyšuje částku, kterou mohl plátce očekávat. Plátce může požadovat vrácení částky platební transakce po dobu 13ti měsíců od odúčtování inkasa, proto banka příjemce musí zajistit nemožnost uzavření účtu příjemce po tuto dobu.

Zahraníční inkasa lze provádět pouze v systému SEPA (Single Euro Payments Area) – jedná se o jednotný evropský platební prostor pro platební styk v EUR, v rámci

celého EHP a dalších zemí. Cílem této oblasti je, aby pro hladké platby přímá inkasa a karetní operace byly takové podmínky, které jsou shodné a stejně komfortní, jak pro zpracování domácího platebního styku, jak v rychlosti, tak také ve výši poplatků za jejich provedení.

Každá banka, která nabízí SEPA inkasa (SDD), musí podepsat přístupovou smlouvu (adherence agreement). Z toho důvodu je v každé zemi instituce NASO (National Adherence Support Organisation). V České republice zastává tuto funkci Česká Bankovní Asociace.

Existují dva typy SEPA inkas, ke kterým se přistupuje zvlášť, avšak základní SEPA inkaso (CORE) musí být podepsáno dříve a následně je možné přistoupit i k SEPA podnikatelskému inkasu (B2B).

SEPA inkasa umožňují poprvé v historii inkasovat prostředky v přeshraničním platebním styku v rámci 32 evropských zemí. Na rozdíl od tuzemského inkasa, plátce nemusí dávat své bance Souhlas k inkasu předem, stačí, že je účet odblokován ve prospěch inkasa. V případě reklamace odepsaných finančních prostředků na základě autorizovaného inkasa do 8 týdnů, obdrží reklamovanou částku neprodleně zpět. V případě, že se jedná o neautorizované inkaso, může klient reklamovat do 13ti měsíců.

Pokud je plátcem udělen souhlas k inkasu SEPA příjemci v jiné zemi v rámci evropské unie mohou být pravidelné platby inkasovány stejně jako tuzemské pohledávky z jednoho účtu v jedné zemi. SEPA inkasa se využívají např. k placení nájmu, dovolené nebo telefonních poplatků.

Velkou výhodou je používání XML formátu pro přenos dat, který se používá při přenosu velkého množství dat a za nižší ceny.

Druhy zahraničního inkasa:

- a) spotřebitelské inkaso (CORE) - používá se pro vypořádání závazků mezi spotřebiteli a podnikatelskými subjekty. Je odvolatelné, banka inkaso k úhradě uzná, až po předložení plátce souhlasu k inkasu.
- b) podnikatelské inkaso (B2B) - lze uskutečnit pouze mezi podnikatelskými subjekty. Banka je oprávněna uznat inkaso pouze na základě souhlasu plátce. Podnikatelské inkaso nelze odvolat.

Hlavní znaky SEPA inkas (CORE, B2B)

- transakce v měně EUR, automatizované a standardizované zpracování
- používání IBAN a BIC
- levně stanovené časy pro zpracování
- příjemce musí informovat plátce 14 dní před splatností
- End2End reference

4.7 Základní pravidla pro provádění spotřebitelských SEPA inkas CORE

Nejdříve musí plátce podepsat Souhlas k inkasu SEPA tzv. Mandate a proběhne předání příjemci. Příjemce zasílá plátci tzv. Pre – Notification (např. účet za telefon) 14 dní před splatností inkasa. Vlastní výzvu k inkasu zasílá příjemce zpravidla 5 dní před splatností inkasa nejdříve však 14 dní před jeho splatností, nejpozději však 2 dny. Výzva k inkasu je vždy doplněna základními údaji ze Souhlasu k inkasu SEPA. Příjemce je povinen uvést, zda se jedná o první nebo jednorázovou výzvu k inkasu. Pro přímá inkasa jsou určeny všechny běžné klientské účty, není-li klientem předem určeno jinak. Z důvodů omezení kursových rizik v případě výplaty náhrad, je vhodnější provádět přímá inkasa pouze z účtů vedených v EUR. Vypořádání přímého inkasa, zatížení účtu plátce a připsání inkasované částky probíhá v jeden den. Vypořádání se uskutečňuje výhradně v EUR.

Významný rozdíl mezi tuzemskými a SEPA inkasy je že banka příjemce v okamžiku vyslání výzvy k inkasu bance plátce zároveň před účtuje požadovanou finanční částku předepsanou splatností ve prospěch účtu příjemce. Přestože inkaso splňuje všechny podmínky, plátce může požádat do 8 týdnů od odepsání platby z účtu o vrácení finančních prostředků (Refund) a to bez uvedení důvodu. Finanční prostředky musí být vráceny neprodleně, nejpozději 2 dny po předložení žádosti. Vracená platba se přispisuje aktuální valutou plus se doučtují ušlé úroky. S uvedením důvodu může plátce požádat o vrácení odúčtované částky do 13ti měsíců ode dne vyúčtování. V takovém případě banka řeší tuto záležitost jako reklamaci. Peníze vrátí v případě, že inkaso bylo provedeno na základně neautorizovaného souhlasu k inkasu. Klient musí obdržet finanční prostředky valutou odúčtování nebo obdržet náhradu úroků. Mezi bankami se vyrovnávají úroky na základě výpočtu – kurz ENONIA platný 1. den v měsíci, kdy došlo k odúčtování x počet dní/360.

SEPA inkaso mezi podnikatelskými subjekty (B2B). Souhlas k inkasu SEPA tzv.

Mandate uzavírá budoucí plátce přímo s příjemcem. Jedná se vždy o vztah mezi právníckými osobami, tudíž nesmí být využíváno klientem – fyzickou osobou. Plátce dává souhlas k inkasu své bance k provádění konkrétních inkas. Příjemce zasílá avízo tzv. Pre-notification 14 dní před splatností plátce (např. fakturu), pokud nejsou dohodnuti jinak. Výzvu k inkasu zasílá příjemce prostřednictvím své banky do banky plátce 1 den před splatností inkasa nejdříve však 14 dní. Vypořádání probíhá stejně jako u spotřebitelských inkas, tzn. v den, který byl předepsán příjemcem. Banka plátce nikdy, bez předchozího souhlasu k inkasu majitelem účtu nebo zmocněnou osobou, došlou výzvu k inkasu neautorizuje. Musí však neprodleně informovat banku příjemce o jejím odmítnutím. Při provádění těchto inkas nemá plátce možnost žádat vrácení finančních prostředků (refund). Plátce by měl zásadně umožňovat inkaso pouze z účtu vedeného v EUR z důvodu zamezení kursových rizik v případě reklamace.

4.7.1 R- Transakce

Reject znamená, že se jedná se o zamítnutí Výzvy k inkasu ještě před zúčtováním mezi bankou plátce a příjemce.

Jedná se o tyto případy:

- Technické problémy na straně banky příjemce nebo plátce, na straně clearingů (neplatný formát, neplatný IBAN ...)
- Banka plátce nemůže uznat inkaso z různých důvodů (účet není určen k inkasu, nedostatek krytí na účtu...)
- Neexistuje účet plátce, je zrušen
- Plátce odmítl předem toto konkrétní inkaso před jeho provedením

Refusal – plátce odmítne konkrétní transakci nebo jeho účet není určen k provádění inkas, v případě, že plátce toto rozhodnutí učiní před zúčtováním, provede banka plátce REJECT.

Retourn – odmítnutí inkasa po zúčtování mezi bankami, maximálně však 2 dny po splatnosti.

Reversals – jedná se o vrácení již zúčtovaného inkasa ze strany příjemce nebo banky příjemce a to v případě, že zjistí, že příjemce inkasoval neoprávněně. Banka

příjemce nemá povinnost tuto službu příjemcům nabízet. Banka plátce v tomto případě nemusí nic kontrolovat, ale musí zaúčtovat zpět ve prospěch plátce.

Souhlas s inkasem SEPA (Mandate)

- Může být v elektronické nebo papírové formě
- Uzavírá jej plátce přímo s příjemcem, musí být podepsán majitelem účtu nebo zmocněnou osobou
- Příjemce je povinen Souhlas k inkasu po celou dobu platnosti uchovávat k případnému řešení vzniklé reklamace a po skončení platnosti archivovat v souladu s archivačním zákonem příslušné země, rovněž tak všechny změny nebo jeho zrušení
- Příjemce předává některé informace ze Souhlasu k SEPA inkasu své bance a ta je současně s Výzvou k inkasu předává bance plátce
- Plátce (podnikatel) dává souhlas k inkasu své bance na konkrétní jím podepsaný Souhlas k inkasu (mandate). Může požádat svoji banku o zadání limitu, sledování počtu inkas atd., pokud banka tento servis nabízí. Spotřebitel plátce, po dohodě se svojí bankou, může dát souhlas se všemi inkasy nebo požádat o ochranu svého účtu proti inkasům. Zároveň může a veškerá inkasa zakázat nebo konkrétní inkasa povolit jako podnikatelský subjekt.

5 Zhodnocení výsledků

Bankovníctví prošlo velikou změnou, díky technologickému pokroku. Při výběru zahraničního platebního instrumentu máme možnost využít různé způsoby placení. Mezi nejlevnější a nejrychlejší úhrady patří SEPA platby, které se mohou využít pouze v placení v EUR v rámci zemí EHP a Švýcarska. Při převodu peněžních prostředků je levnější a rychlejší poslat platební příkaz pomocí elektronického bankovníctví. Příkaz je-li zadán správně se zpracuje bez zásahu lidské ruky. Při provádění zahraničních plateb je výhodné použít nabízené služby jako například poslat platbu se zkrácenou valutou nebo s dohodnutým kurzem.

Elektronické bankovníctví zaznamenalo veliký nárůst hlavně v období posledních patnácti let. Jak je patrné z příložených grafů od roku 1996 vidíme stoupající tendenci a v roce 2011 můžeme konstatovat, že elektronické bankovníctví převládá na manuálním zpracování o 92%. Manuální platební příkazy mají klesající tendenci. V roce 2011 zaujímaly zahraniční platební příkazy 8 % z celkového počtu provedených transakcí.

Elektronické bankovníctví v posledních letech zaznamenalo tzv. boom. Zdaleka předčilo bankovníctví manuální. Děje se tak především díky výhodám využití elektronického bankovníctví, které jsou časová nenáročnost – z hlediska docházky na pobočku, spojení s bankou, z kteréhokoliv místa (tuzemsko, zahraničí), finance pod přímou kontrolou – člověk si sám hlídá toky svých financí, větší přehlednost – všechny produkty na jednom místě. Urychluje zpracování platebních příkazů také v bance. Nevýhody při zpracování plateb elektronickou cestou – transakce proběhne po poslání (vyplnění elektronického formuláře) automaticky a může nastat problém, že si klient uvědomí, že příkaz vyplnil špatně a platba už je odepsaná a musí se řešit pomocí osobních bankéřů, pracovníků banky nebo případně reklamace. Další nevýhodou je, že pro někoho je obtížné přihlašování do aplikace přes internet a vyplňování elektronického příkazu. Při chybně zaslané platbě je úhrada zpoplatněna. Elektronické bankovníctví má velkou počáteční investici. Hlavně ve velkých firmách je instalace programu finančně nákladná, ale investice se vrátí v urychlení práce a neplacení poplatků za manuální zpracování. Mezi nevýhody patří také to, že může být napadeno a zneužito.

Manuální platební příkazy ustupují, ale přesto je někteří klienti upřednostňují. Někteří klienti nemají elektronické bankovníctví a ani nechtějí. Používají

se při příležitostních převodech. Banky se snaží, aby se používaly co nejméně, proto je služba zpoplatněna.

Po zavedení SEPA systému, bylo umožněno provádět také inkasa do zahraničí. Zatím se jedná o méně známý produkt. Je velmi praktický a v dnešní době je čím dál více využíván. Zahraničním inkasům se předpovídá velká budoucnost.

6 Závěr

Bankovníctví prošlo, díky vývoji informačních i telekomunikačních technologií, výraznou změnou. Na trhu se objevily nové komunikační kanály, které vystřídaly původní prostředky bankovníctví (fyzické předávání dat, dálkový přenos). Největší změna byla provedená po využívání ke komunikování mezi bankami pomocí výpočetní techniky. Pokrok jde dopředu a rok od roku elektronické bankovníctví převládá nad manuálním zpracováním.

Cílem práce bylo posoudit způsoby využití platebních instrumentů pro zpracování zahraničních platebních transakcí. Byla provedena analýza využití manuálních platebních příkazů a elektronického bankovníctví. Elektronické bankovníctví zaznamenalo veliký nárůst hlavně v období posledních patnácti let. Jak je patrné z příložených grafů od roku 1996 vidíme stoupající tendenci a v roce 2011 můžeme konstatovat, že elektronické bankovníctví převládá na manuálním zpracování o 92%.

Manuální platební příkazy mají klesající tendenci. V roce 2011 zaujímaly zahraniční platební příkazy 8 % z celkového počtu provedených transakcí. Využívá je především starší klientela, která nemá důvěru v moderní techniku a počítačový pokrok. Starší klienti mají rádi osobní kontakt s bankovními poradci, nechávají si poradit a nebo vyplnit platební příkaz. Někdo nevlastní počítač nebo nechce vyplňovat údaje na počítači, zadávat heslo apod. Upřednostňuje vyplnění platebního příkazu na papírovém nosiči, který donese na pobočku banky nebo pošle poštou. Manuální příkazy také využívají klienti, kteří platí velmi zřídka. Papírové platební nosiče jsou jediným možným instrumentem pro neklienty banky.

Elektronické bankovníctví umožňuje zadávání platebních transakcí 24 hodin denně a poskytuje přehled o stavu účtu. V jedné aplikaci např. internetové bankovníctví si klient může poslat různé příkazy např. tuzemské, zahraniční, trvalé příkazy. Šetří čas strávený na pobočce a peníze za manuální zpracování příkazu. Z pohledu klienta je pohodlnější a rychlejší poslat platební příkaz přes elektronické bankovníctví. Má to i své stinné stránky, možnost ztracení hesla nebo chybné zadání transakce, která se zpracuje.

Je pravda, že doba jde dopředu, čemuž říkáme pokrok, služby se zkvalitňují a jsou stále blíže k domovu. Služby jsou přístupnější pro všechny, nemusí se jezdit za institucemi, může se platit z domova (netýká se to pouze financí) ve všech směrech. Nevýhodou pokroku je, že jde opravdu rychle kupředu a zejména starší generace nestíhá vyrovnat

tempo s touto dobou, tudíž si někdy připadají dezorientovaní. Nemůžeme se pak divit, že zejména starší generace tento pokrok začne odmítat. Odmítají se učit práci s počítačem a zřizovat si internetové bankovníctví nebo je to přivádí až k šílenství (špatné přihlášení, heslo, chybně vyplněný příkaz). Druhou nevýhodou pokroku je, že příliš spoléháme na elektronizaci a pak se stává, že se jsme na ni zcela závislí a v případě poruchy nebo výpadku elektronizace se naopak my mladší ocitáme v manuálním světě zcela dezorientováni.

7 Seznam použitých zdrojů

Seznam literatury

1. PRAŽÁK, B., LITTLE, D. Arthur. *Platební styk pohledem podniků*. Časopis bankovníctví, 8/2008, s. 25.
2. JEDLIČKA, J. *Právní rámec pro SEPA před schválením*. Časopis bankovníctví, 6 – 7/2007.
3. DVOŘÁK, Petr. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha: Linde Praha, a.s. 2005, přepracované a rozšířené vydání, 681 s. ISBN 80-7201-515-X.
4. MÁČE, Miroslav. *Platební styk – klasický a elektronický*. Praha: Grada, a.s., 2006, 220 s. ISBN 80-247-1725-5.
5. MARVANOVÁ, Marie., HOUDA, Martin a kol. *Platební styk aneb platební a zajišťovací instrumenty ve vnitřním a zahraničním obchodě*. Brno: Econ, 1995. 3. vydání, 246 s. ISBN 80-901627-2-X.
6. POLOUČEK, Stanislav. *Bankovníctví*. 1. vydání. Praha: Beck 2006, 716 s. ISBN 80-7179-462-7.

8 Přílohy

Příloha č. 1: : Zahraňiční platební příkaz UniCredit Bank

- ZAHRAŇIČNÍ PLATEBNÍ PŘÍKAZ / FOREIGN PAYMENT ORDER / AUSLANDSZAHLUNGSAUFTRAG**
 PŘÍKAZ KE KONVERZI / SINGLE CONVERSION ORDER / KONVERTIERUNGSAUFTRAG

Lze použít i pro platbu v CZK do zahraničí a konverzní platbu.
 It may be used for a transfer in CZK abroad and for a conversion payment.
 Verwendbar auch für Auslandszahlungsauftrag in CZK oder Konvertierungsauftrag.

Vzor vyplnění / Example of entry / Ausfüllung Muster
 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Číslo vyplňujte, prosím, podle vzoru
 Please enter the numbers as shown above
 Die Nummer bitte gemäß dem Muster ausfüllen

Splatnost / Due date / Fälligkeit		☐ Standardní / Standard / Standardüberweisung		☐ Šek / Cheque / Scheck	
Číslo účtu plátce / Payer's account number / Kontonummer des Auftraggebers			Měna účtu / Account currency / Währung des Kontos		Ref. (Vyplní banka / Bank records / Vermerke der Bank)
Název plátce / Payer / Auftraggeber			Bankovní výlohy hrazeny ? / Bank expenses paid by / Bankspesen bezahlt		SHA ☐ plátcem a příjemcem pouze své banky / by payer and beneficiary only to his Bank / Bankgebühren werden bei Auftraggeberbank und Empfängerbank getrennt verrechnet
Částka / Amount / Betrag		Měna částky / Amount currency / Betragswährung	Měna platby / Payment currency / Zahlungswährung	Pro nekonverzní platbu do zemí EHP lze označit pouze SHA / SHA is mandatory only for nonconversion payment to the EEA countries / SHA ist Pflicht für die unkonvertierte Euro Zahlungen in den EWR Ländern	
Banka příjemce / Beneficiary's Bank / Bank des Empfängers / BIC, SWIFT			Kód země / Country code / Landkod		Kód banky / Bank code / Bankleitzahl . . . . .
Název a adresa příjemce / Beneficiary's name and address / Name und Adresse des Empfängers			Účel platby ^{*)} / Payment purpose / Zahlungszweck		Plat. titul ^{*)} / Payment title / Zahlungstitel . . . . .
Číslo účtu příjemce ve formátu IBAN ^{*)} / Beneficiary's account number in IBAN format / Kontonummer des Empfängers im IBAN-Format			Zvláštní pokyny / Special instructions / Sonstige Anweisungen		
Sdělení pro příjemce ^{*)} / Information for beneficiary / Nachricht für den Empfänger					

Pro platby v CZK do tuzemska^{*)} / For domestic CZK payments / Für Inlandsüberweisungen in CZK

Var. symbol / Variable symbol / Variables Symbol	Konst. symbol / Const. symbol / Konstant symbol	Spec. symbol / Specific symbol / Spezifisches Symbol . . . . .
---	--	---

^{*)} Není-li zaškrtnuto, platí SHA / If not marked, SHA will be applied / Wenn nicht angekreuzt, gilt SHA
^{*)} Nepovinný údaj / Optional / Keine Pflichtangabe
^{*)} Formát IBAN není povinný pro platby do zemí mimo EHP / The IBAN format is not obligatory for payments to countries outside the EEA / Das IBAN-Format ist für die Zahlungen in Länder außerhalb des EWR nicht obligatorisch

Podpis a razítko oprávněné osoby / Signature and official stamp of the authorized person / Unterschrift und Stempel des Berechtigten

Datum vystavení / Date / Datum	Fax. klíč / Fax code / Faxschlüssel . . . . .
---	--

Klient svým podpisem na příkazu zároveň stvrzuje, že měl k dispozici veškeré informace vyžadované zákonem o platebním styku (§ 79 zák. č. 284/2009 Sb.), a že se s nimi seznámil.
 By signing the order, the client also confirms he has had all information available required by the Payment System Act (Section 79 of Act No. 284/2009 Sb.) and he has become familiar with it.
 Mit seiner Unterschrift auf dem Auftrag bestätigt der Kunde zugleich, dass ihm alle vom Zahlungsverkehrsgesetz (§ 79 Gesetz Nr. 284/2009 SG) geforderten Informationen zur Verfügung gestellt wurden und dass er sich mit ihnen vertraut gemacht hat.

ZÁZNAMY BANKY / BANK RECORDS / VERMERKE DER BANK   **Prosím, nevyplňujte / Please don't fill in / Bitte nicht ausfüllen**

Datum / Date / Datum	Podpis / Signature / Unterschrift . . . . .
-----------------------------------	--

1420/1003101

UniCredit Bank Czech Republic, a.s., Želiezovská 1525/1, 140 92 Praha 4-Michle, IČ: 64948342
 zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 3608, www.unicreditbank.cz, Infolinka: 800 144 441

Příloha č. 2: : Zahraňiční trvalý příkaz UniCredit Bank

ZAHRAŇIČNÍ TRVALÝ PŘÍKAZ /
FOREIGN STANDING ORDER /
DAUERAUFTRAG IM AUSLANDSZAHLUNGSVERKEHR

Vzor vyplnění / Example of entry /
 Ausfüllung Muster

1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

 Číslo vyplňujte, prosím, podle vzoru
 Please enter the numbers as shown above.
 Die Nummer bitte gemäß dem Muster ausfüllen

☐ Zadání Set up Einrichtung	☐ Změna Change Änderung	☐ Zrušení Cancellation Löschung	Ref. (Vyplní banka / Bank records / Vermerke der Bank)
---	---	---	---

ÚDAJE O PLÁTCI / PAYER / AUFTRAGGEBER	Měna účtu / Account currency / Währung des Kontos	Název plátce / Payer / Auftraggeber
Číslo účtu plátce / Payer's account number / Kontonummer des Zahlungspflichtigen		

ÚDAJE O PŘÍJEMCI / BENEFICIARY / EMPFÄNGER	Kód země / Country code / Landkod
Banka příjemce / Beneficiary's Bank / Bank des Empfängers (SWIFT - BIC)	
Číslo účtu příjemce ve formátu IBAN ^{*)} / Beneficiary's account number in IBAN format / Kontonummer des Empfängers im IBAN Format	Kód banky / Bank code / Benkleitzahl
Název a adresa příjemce / Beneficiary's name and address / Name und Adresse des Empfängers	Zvláštní pokyny / Special instructions / Sonstige Anweisungen
Sdělení pro příjemce / Information for beneficiary / Mitteilung für den Empfänger	

ÚDAJE O PLATBĚ / PAYMENT DATA / ANGABEN ZUR ZAHLUNG			
☐ Pevná částka / Fixed amount / Festbetrag	Částka / Amount / Betrag	Měna / Currency / Währung	Měna platby / Payment currency / Zahlungswährung
☐ Nad zůstatek účtu / Above the account balance / Über dem Kontensaldo	Zůstatek účtu / Account balance / Kontensaldo	Minimální částka platby / Minimal payment amount / Minimaler Zahlungsbetrag	
Při platbě do tuzemska vyplňte následující symboly			
Variabilní symbol / Variable symbol / Variables Symbol	Konst. symbol / Const. symbol / Konstant Symbol	Spec. symbol / Specific symbol / Spezifisches Symbol	Platnost od / Valid from / Gültigkeit von
			Platnost do / Valid to / Gültigkeit bis

OPAKOVAT KAŽDÝ / REPEAT EVERY / AUSFÜHRUNG			
☐ Den / Day / Täglich	☐ Týden / Week / Wöchentlich	☐ 2 týdny / 2 weeks / 2 Wochen	☐ Měsíc / Month / Monatlich
☐ Čtvrtletí / 3 Months / Vierteljährlich	☐ Pololetí / 6 Months / Halbjährlich	☐ Rok / Year / Jährlich	
Optimální den (v týdnu/měsíci) / Optimal day (in a week / month) / Bevorzugter Tag (in der Woche/im Monat)	☐ * Zrušit po úmrtí / Cancel after death / Enden im Todesfall	Bankovní výlohy hrazeny / Bank expenses paid by / Bankspesen bezahlt:	
		☐ SHA ☐ plátcem a příjemcem pouze své banky / by payer and beneficiary only to his Bank / Bankgebühren werden bei Auftraggeberbank und Empfängerbank getrennt verrechnet Pro nekonverzní platbu do země EHP lze označit pouze SHA / SHA is mandatory only for nonconversion payment to the EEA countries / SHA ist Pflicht für die Unkonvertierte Euro Zahlungen in den EWR Ländern	

☐ Poslední pracovní den před splatností / On the last working day before maturity / Am letzten Arbeitstag vor Fälligkeit	☐ První pracovní den po splatnosti / On the first working day after maturity / Am nächstfolgenden Arbeitstag nach Fälligkeit	BEN ☐ všechny příjemcem / all by beneficiary / alle vom Empfänger
		OUR ☐ všechny plátcem / all by payer / Alle Bankgebühren trägt der Auftraggeber

^{*)} **Nepovinný údaj. Označte v případě požadavku omezení platnosti příkazu pro případ úmrtí majitele účtu. / Optional. Tick if you wish to limit validity of an order for the event of an account owner's death. / Keine Pflichtangabe. Füllen Sie nur im Falle der Forderung nach Gültigkeitsbeschränkung des Auftrags im Todesfall des Kontoinhabers aus.**

^{**)} **Číslo účtu ve formátu IBAN uvést vždy u plateb v rámci EU (včetně ČR) / EHP. / Account number in IBAN format enter always for within EU (including CR) / EEA. / Kontonummer im IBAN-Format für Überweisungen innerhalb der EU (einschl. CZ) / EWR eingeben.**

^{***)} **Není-li zaškrtnuto, platí SHA / If not marked, SHA will be applied / Wenn nicht angekreuzt, gilt SHA**

Pozn.: Pokud Banka v souladu se Všeobecnými obchodními podmínkami odmítne provést platební příkaz, zprístupní Klientovi informaci o této skutečnosti na pobočkách Banky.
 Note: If in accordance with the General Business Terms and Conditions, the Bank declines to execute a payment order it shall make information on the fact accessible for the Client at the Bank's branches.
 Anm.: Wenn die Bank in Übereinstimmung mit den Allgemeinen Geschäftsbedingungen die Ausführung des Zahlungsauftrags verweigert, wird sie dem Kunden die Information darüber in den Filialen der Bank zugänglich machen.

Datum vystavení / Date / Datum	Fax. klíč / Fax code / Faxschlüssel

Podpis a razítko oprávněné osoby / Signature and official stamp of the authorized person / Unterschrift und Stempel des Berechtigten

ZÁZNAMY BANKY / BANK RECORDS / VERMERKE DER BANK **Prosím, nevyplňujte / Please don't fill in / Bitte nicht ausfüllen**

1420/1016051 UniCredit Bank Czech Republic, a. s., Železská 1525/1, 140 92 Praha 4-Michle, IČ: 64946242
 zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, odděl B, vložka 3608, www.unicreditbank.cz, info@ucb: 800 144 441